

DOI : 10.33274/2079-4835-2024-29-2-72-78

УДК 82.09:(821.111)

Ревуцька С. К.,
кандидат філологічних наук

Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна, e-mail: revutska@donnuet.edu.ua
ORCID: 0000-0002-8969-1295

Синєгіна Є. А.,
здобувачка ВО

e-mail: siniehina@donnuet.edu.ua

ЖАНРОВІ ОЗНАКИ АНТИУТОПІЇ В «451 ГРАДУС ЗА ФАРЕНГЕЙТОМ» Р. БРЕДБЕРІ

UDC 82.09:(821.111)

Revutska S. K.,
PhD in Philological sciences

Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk National University of Economics and Trade, Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: revutska@donnuet.edu.ua

Siniehina Ye. A.,
Student

ORCID: 0000-0002-8969-1295
e-mail: siniehina@donnuet.edu.ua

GENRE FEATURES OF ANTI-UTOPIA IN “FAHRENHEIT 451” BY R. BRADBURY

Метою статті є охарактеризувати та визначити жанрові ознаки антиутопії у творі Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом».

Методи. У процесі дослідження було використано наступні наукові методи: узагальнення та конкретизації, систематизації, аспектного аналізу, порівняльно-історичний, зіставний та структурний методи.

Результати. Термін «антиутопія» пройшов через багато змін та уточнень, але навіть зараз не має однозначного визначення. У літературі це поняття найчастіше використовується для позначення власного уявлення письменника про зруйноване суспільство. Твори-антиутопії представляють себе як протилежне світобачення утопії, тобто скептичний погляд автора на недосконалість цивілізації та труднощі побудови бездоганного суспільства. В антиутопічній літературі відображено важливі питання соціуму та моралі в контексті швидкого технологічного прогресу та його негативний вплив на людство. У творах антиутопістів продовжується критика нестабільності майбутнього людства та важливості відстоювати ідеї свободи особистості, всупереч перешкодам.

У процесі дослідження було виявлено, що роман «451 градус за Фаренгейтом» має жанрові ознаки, характерні для антиутопічної літератури. Рей Бредбері у своєму творі підіймає багато важливих проблем, притаманних творам-антиутопіям, зокрема критика влади, антигуманність суспільства, зображення головних подій у світі майбутнього та «попереджальний» сенс роману, звертає увагу на проблему залежності людства від новітніх гаджетів, на повну апатію щодо знань, які постають тут в образі книг. Найяскравіше тут представлена еволюція головного персонажа, який на початку твору видається «одним з», а наприкінці – особистістю з власними вподобаннями і готовністю боротися за них. Проте головний сенс роману все ще залишається дискусійним.

Ключові слова: роман, антиутопія, ознаки, цензура, тоталітаризм

Постановка проблеми. Антиутопічна література служить вічним пристроєм, за допомогою якого багато письменників розмірковують про людські цінності, власні страхи та

потенційне майбутнє, що може очікувати нас. З самого зародження терміну антиутопії, література цього жанру була завжди прямо протилежна утопії, приділяючи більше уваги на зображення похмурого та гнітючого майбутнього, тим саме попереджуючи спільноту щодо неконтрольованого розвитку технологій та послідовної деградації суспільства.

Роман Рея Бредбері є одним з найкращих прикладів антиутопічної літератури, де авторові вдалося чудово відобразити жахи суспільства під впливом тоталітаризму, такі як: контроль над суспільством, пропаганда, критика державного устрою. Багато критиків помилково зображують цей твір як антиурядовий, насправді його значущість полягає дещо в іншому. Аналіз жанрових ознак антиутопії у цьому творі уможливить розуміння основної думки, яку хотів донести Рей Бредбері до послідовників, та яким чином він прагнув зупинити суспільство від можливої деградації, яку спричиняє нестримний розвиток технологій. У час, коли наш світ переживає наслідки технологічних трансформацій, важливим є критичне ставлення до викликів сучасності та етичне осмислення наслідків людської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання вивчення жанру антиутопії та творчості Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» ставили українські та іноземні науковці, зокрема, О. Ботько, О. Боговик, В. Дмитренко, А. Кравець, А. Кудря та інші.

І. Подгурська, Д. Колташева класифікують роман як антиутопічну дистопію «яка вбачає головну загрозу для людства в соціально-політичних процесах глобалізації, ідеологізації і уніфікації» [6, с. 457]. Домінантною ознакою романів утопій називають те, що вони базуються на людському страху і мають функцію попереджати людство про катастрофу. [6, с. 458].

Головна ознака, що притаманна кожному з підвидів антиутопії, це наявність танатологічних мотивів, що базуються на страху гибелі людства, а романантиутопія, в такому випадку, це завжди твір-попередження, що має прогностичну, а може й превентивну функцію

В. Дмитренко проводить паралелі між сьогоденням і зображеним у романі, і доходить висновку, що твір має оптимістичну спрямованість, аже «пропонує своє вирішення проблеми, порушених у творі, а тому вони не сприймаються песимістично, у самому тексті втілена надія на прагнення людей віднайти шляхи до збереження культурних цінностей цивілізації» [3, с. 160]. К. Райхерт вбачає, що основним попередженням Р. Бредбері є негативний вплив телебачення на свідомість людини: «роман Р. Бредбері – це критика телебачення, яке цілком можна розглядати як культур-індустрію чи культурну індустрію, тому що телебачення націлене на масового глядача» [7, с. 141]. Дослідник вважає, що зображена у творі культур-індустрія створює масовий культурний продукт – людину, яка не здатна мислити, уніфікований продукт, який нічим не відрізняється одне від одного [7, с. 144].

Тож, зважаючи на окреслені ознаки роману, за мету цього дослідження обираємо охарактеризувати та визначити жанрові ознаки антиутопії у творі Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом».

Виклад основного матеріалу дослідження. Перші ідеї щодо поняття «антиутопія» вперше почали формуватися в далекому 16 столітті, але найбільшій популярності, саме завдяки їй сформувалося сучасне уявлення про цей жанр, антиутопія отримала лише в 19 столітті [6, с. 456]. Цей термін було сформовано на протилежності поняттю «утопії», тобто «ідеальному суспільству», у той час, як антиутопія підштовхувала цю ідею до критики, зображуючи у сюжетах навпаки, «неідеальне суспільство» [5, с. 37]. Питання жанру антиутопія є дискусійним, адже у вітчизняному літературознавстві тяжіють до терміну «антиутопія», а зарубіжні, зокрема англомовні – до «дистопія», більше того, у деяких ці терміни тлумачаться як не тотожні.

Початок розвитку творів-антиутопій у найчастіше пов'язують з науково-технічним прогресом людства, але поява тоталітарних режимів, наприклад як фашизм та комунізм, вплинуло на багатьох митців, серед яких був і Рей Бредбері. На відміну від ідеалізованих бачень утопічних світів, антиутопії служать попередженнями, ілюструючи жахливі наслідки безконтрольної влади та розпаду суспільства через відмову від критичного мислення. Таким

чином, сюжет дистопічних романів найчастіше базується на людстві майбутнього, життя якого повністю контролюється різноманітними гаджетами та владою, без можливості мати власні думки, що забирає змогу будь-як протиставити панівному режиму.

Антиутопічна література намагається розкрити сутність суспільства «зсередини», надаючи погляди через окремих людей та ситуацій, в яких вони перебувають, часто приділяється окрема увага до розвитку на психологічному рівні, та їх причини боротьби з державою. Однією з рис жанру антиутопії у творах може бути відсутність опису персонажів, з одного боку, через те, що увага приділяється більше розкриттю внутрішнього світу персонажа, його емоціям і почуттям; з іншого, через підняття автором актуальних проблем, таких, наприклад, як сенс життя людини. Ці твори характеризуються внутрішнім поглядом на суспільство, часто зображуючи героїв представниками такої ж сірої маси, які впродовж твору стикаються з певними перешкодами на власному шляху. Історії зосереджені на створенні негативних уявлень щодо домінування технологій у житті людства. Вони також розвінчують неправильні міфи та колективну свідомість, які підтримують багаторівневу систему насильства та контролю.

Використовуючи елементи театралізації та карикатури, щоб підкреслити занепад суспільства, автори вимальовують антиутопічний світ, котрий викликає почуття тривоги та страху. Твори авторів часто показані в образі ритуалів, що створюють відчуття хаосу та мінімізують можливість прояву дисидентства. У творах антиутопії нерідко використовуються морфологічні та стилістичні засоби, присутні алегоричні елементи, пародіювання політиків та викриття стереотипних суспільних уявлень. В сюжетах антиутопії також присутні елементи наукової фантастики та цікаві персонажі, які протистоять впливу з боку репресивних систем. Експресивність і привабливість таких історій посилюється внаслідок ритуалізації дій та лімітуванні простору [2, с. 13].

Існує багато характерних ознак суспільств-антиутопій, які є основою дистопій. Серед основних характеристик антиутопії, які притаманні цьому жанру, дослідники виокремлюють:

- розкриття внутрішнього світу та еволюція головних персонажів впродовж твору. Дуже часто, протагоніст на початку історії є «морально сірим», тобто позбавлений якихось позитивних або негативних якостей, але змінюється в міру сюжету;

- технології виступають як інструменти контролю над людьми, тим самим, автори закликають людство до боротьби проти недбалого використання новітніх гаджетів, які змушують суспільство втрачати критичне мислення та інтерес до знань значно зменшується, ніж було раніше [1, с. 12];

- «карикатурність» та «театралізація» подій у суспільстві. Абсурдність зображуваного у романах використовується аби викликати паніку та страх у читача;

- зображення тоталітарних політичних режимів у формі критики.

Загалом, антиутопії займаються висвітленням проблем сучасного світу через перебільшене зображення майбутнього, в якому контроль, насильство і цензура проникають в усі сфери життя. Вони служать застереженням від можливих небезпек, пов'язаних із безконтрольним розвитком суспільства, і демонструють, як небажана утопія може призвести до загибелі соціальних зв'язків, деградації моралі та втрати індивідуальності [10, с. 261].

У романі письменник висвітлює проблеми сімейних стосунків, комунікації, внутрішніх психологічних конфліктів через призму антиутопічного суспільства, вказуючи на його недоліки. Сам Рей Бредбері був наляканий потенціалом новітніх технологій та їх негативним впливом на суспільство. Найбільше звilioвало автора поява телевізорів, за допомогою яких ставало можливим впливати на людину, позбавляючи її здорової комунікації. Саме тому, одна з ключових персонажів «451 градус за Фаренгейтом» – Мілдред, є результатом уособлення переживань письменника. Її повна апатія до усього навколишнього оточення, окрім екрана телевізора перед власними очима, є спробою автора роману зобразити токсичне, та недбале відношення людини щодо майбутньої техніки [4, с. 159]. Її життя в трьох телевізійних стінах підмінює її справжнє життя («Коли треба подати репліку, якої немає в п'єсі, всі дивляться на

мене з трьох стін, і я промовляю цю репліку») і затьмарює розум: «Якби ми поставили четверту телевізорну стіну, ця кімната була б уже не тільки наша – тут оселились би різні незвичайні люди» [3]. Це своєрідне насилля над над психікою людини, яка постійно контролюється владою, в її свідомість надходить лише та інформація, яка дає можливість маніпулювати, повністю позбавляючи здатності критично мислити.

Телебачення – згубне джерело поширення нестриманої споживацької культури, про що свідчить трагічна доля Мілдред у творі. Можливо, саме через пристрасть до телебачення є алюзією на залежність від наркотиків (коли вона випила всі таблетки з пляшечки і не пам'ятала про це). Це помітно з шаленого впливу медіа на людську психіку, що підкреслює залежність Мілдред від телебачення. Бредбері стверджує, що постійний вплив безглузвих розваг руйнує емоційну та критичну свідомість суспільства, залишаючи його «психічно хворим» та відірваним від реальності.

У романі точиться постійна боротьба між добром і злом, нормою і абсурдом. Головний персонаж роману – Монтег є одним із учасників цієї боротьби. З першої випадкової зустрічі з Кларис і Гая читач стикається опиняється в епіцентрі абсурдності світу: «А чи правда, що колись пожежники гасили пожежі, а не розпалювали їх?» [3], де пожежники не рятують від вогню, а розпалюють його. Гай Монтег, у творі працює пожежником, але допомагає спалювати книжки і навіть будинки разом з людьми, які ховають книжки. Як і інші, він насичений пропагандою телебачення про те, що книжки – це зло, а тому йому подобається його професія. Він робить те, що йому наказують, не замислюючись добре це чи погано. Здатність до мислення, а тим більше молодій дівчині його дивує і викликає сум'яття: «Ви надто багато думаете, – мовив Гай зняковіло» [3], але зрештою й породжує сумніви щодо корисності телебачення, бо Кларис не дивиться телевізійні передачі, а читає. Вона не схожа на інших, комунікабельна, кмітлива і розумна, проте її називають божевільною. Вона зізнається, що в її родині спілкування є нормою, але їх вважають диваками, які порушують правила антиутопічного суспільства.

З цих перших розмов розпочалася трансформація головного персонажа Монтега.

Книги в цьому творі – протиставлення ролі технологій. Вони ніби сакральне сховище важливої інформації, віками збиране людством, втілення досвіду суспільства, символізують глибокий зв'язок із традицією та минулим. Книжки – це не лише джерела інформації, а й живі істоти, які можуть доторкнутися до душі кожного, хто прочитає їх, розкриваючи внутрішні якості та потенціал людського серця, саме його глибини. Саме книжки стають поштовхом для Гая Монтега до змін: від байдужого спостереження до усвідомлення їх цінності. Головний герой згадує про спалені перед ним книжки з більшою тендітністю, у порівнянні з початком твору. Ця іронія, коли колишній пожежник, що був колись відповідальний за вбивство сотні скарбниць знань, тепер відчуває біль, спостерігаючи як вони горять на його очах: «Книжки підстрибували й танцювали, наче обпалені птахи, їхні крила пломеніли червоним і жовтим пір'ям» [3].

Слід зазначити, що зображення тоталітарних політичних режимів у романі описують не лише в повному домінуванні технологій над життям громадян. Автор використав антагоніста роману брандмейстера Бітті, щоб показати усю абсурдність існування такого соціуму. Він є результатом зловживання контролю та технологій над людьми, у чомусь, вони з Монтегом дуже схожі, наприклад як вони обидва розуміють важливість книжок в історії людства [8, с. 59]. Коли Монтег нарешті перемагає Бітті – свого колишнього капітана, людину, що увесь цей час знала правду, вбила тисячі людей, серед яких були ті, хто зміг розкрити головному герою очі. Цей символічний момент показує, що тепер він вільний, не пов'язаний з тією професією, що була причетна до спалення цінних паперів. Монтег втікає з міста, та зустрічається зі спільнотою, яка вірить, що цінність книжок можливо зберегти не тільки в паперових варіантах. Завдяки переказам та читанням, ці знання живуть в пам'яті інших.

Напроти́вагу Монте́гу, Бітти́ бачить їх як загрозу тому режиму, в якому він виріс. Він панічно боїться, що колись, хтось як Гай Монтег зможе піти проти нього та відібрати той комфорт, якого він хотів досягнути впродовж багатьох років.

Цей комфорт, тобто повна бездіяльність, зображується як щось сакральне для суспільства, що поступово деградує, тому будь-яка емоція, що викликала чи то злість, чи то сум, вважалось недопустимим. Такий соціум не бачив нічого кращого, як почати спалювати продукт власного дискомфорту, що викликало радість в інших людей [4, с. 148].

Цікавим у творі є ще один персонаж, який є особливим – інтелектуал Фабер. Він відчуває велику провину за те, що колись просто спостерігав за світом та не намагався зупинити людство від скоєння проблем у вигляді розквіту цензури, деградацією суспільства та домінуванням технологій. Монтег зустрічає Фабера в парку випадково, помітивши, що старий тримає у своїй кишені вірші. Фабер допомагає Гаю віднайти себе самого, зрозуміти, що він хоче вчитися і читати книжки без страху за власне життя. Себе колишній вчитель вважає боягузом, але надихає на боротьбу пожежника.

Завдяки зображенню різних персонажів в цій історії, Бредбері збудував один з найяскравіших прикладів антиутопічних світів. Цей світ не є ідеальним, він повний вад, гріхів та страху, але саме це і хотів представити нам автор. Вміння говорити, висловлювати власні думки та бажання вчитися – ось, саме це, що так палко цінував Рей Бредбері. Цензура, конформізм, пропаганда та тоталітаризм є результатами смерті книжок через суспільство, що неспроможне на самостійне мислення.

Висновки. Роман «451 градус за Фаренгейтом» вважається класичним представником антиутопічної літератури. Цей роман можна також класифікувати як «вічний», котрий буде актуальним ще впродовж багатьох років після його написання.

Бредбері був унікальним письменник, його уявлення про світ майбутнього не було романтизованим. Після аналізу його творчості, та багатьох коментарів, можна зрозуміти, що автор відчував паніку та страх перед тим, як читання книжок поступово почало змінюватися новими технологіями. Люди почали надавати перевагу простим засобам масової інформації навіть не задумуючись про будь-які наслідки, та повільно забували про важливість книг. Письменник хотів використати свій сюжет в якості настанови та попередження для майбутніх поколінь, щоб ми продовжували розвиватися як суспільство і не забували про свою самостійність.

Застереження, яке виклав Бредбері у «451 градус за Фаренгейтом» є однією з характеристик антиутопічної літератури. Після детального аналізу роману можна відмітити багато інших жанрових ознак в цьому творі, такі як: абсурдність суспільства, критика тоталітаризму, пропаганди та цензури, зображення духовної деградації людини.

Рей Бредбері зміг створити унікальну, повчальну історію для своїх читачів, намагаючись дати нам зрозуміти про наслідки антигуманності соціуму, щодо відношення одне до одного. Цей твір і досі залишається до кінця не розгаданим.

Список літератури:

1. Абрамова К. В. Дефініція жанру антиутопії в сучасному літературознавстві. *Філологічні студії: зб. наук. пр. студентів і магістрантів ф-ту філології та журналістики*. Полтава, 2023. № 19. С. 11–13.

2. Андрейчикова О. А. Проблематика та класифікація сучасної антиутопії (українська та світова літератури). *Записки з романо-германської філології*. Одеса, 2023. № 2 (51). С. 4–19.

3. Бредбері Р. 451 градус за Фаренгейтом. LitArchive. URL: <https://litarchive.in.ua/451-hradus-za-farenheytom-rey-bredberi>

4. Дмитренко В. І. Реалії 2020 року через призму рецепції роману Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом». *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2020. № 3 (334). С. 157–163.

5. Кравець А. О. Духовна деградація людини в умовах насильства – основна проблема романів Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» та Ярослава Мельника «Маша, або постфашизм». *Філологічні студії: зб. наук. пр. студентів і магістрантів ф-ту філології та журналістики*. Полтава, 2023. №19. С. 246–150.

6. Павлов В. І., Лебедєв В. О. Словник найбільш уживаних термінів з філософії, логіки, етики, естетики та релігієзнавства. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 160 с.

7. Подгурська І. О., Колташева Д. О. Типологія жанрів художньої антиутопії. *Modern and global methods of the development of scientific thought: матеріали V Міжнар. науково-практ. конф. (Флоренція, 25–28 жовт. 2022 р.)*. С. 456–458.

8. Райхерт К. «Критична теорія» Рея Бредбері в романі «451 градус за Фаренгейтом». *Вісник Львівського Університету*. Львів, 2020. № 29. С. 139–146.

9. Таратута С., Мельник Т. Роман Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» та його екранізація: спроба компаративного аналізу. *Вісник ОНУ. Сер.: Філологія*. 2022. Т. 27, № 1 (25). С. 55–62.

10. Цьох Л. Й. Антиутопія: модель жанру. *Мова і культура*. 2011. № 14. Т. 3. С. 257–264.

References:

1. Abramova, K. V. (2003). *Definitsiia zhanru antyutopii v suchasnomu literaturoznavstvi* [Definition of anti-utopian genre in modern literature]. *Filolohichni studii* [Philological studies]. Poltava, no. 19, pp. 11–13.

2. Andreichykova, O. A. (2003). *Problematyka ta klasyfikatsiia suchasnoi antyutopii (ukrainska ta svitova literatury)* [problems and classification of modern anti-utopia (Ukrainian and world literature)]. *Zapysky z romano-hermanskoï filolohii* [Writings in Romance-Germanic Philology]. Odesa, no. 2 (51), pp. 4–19.

3. Bradbury, R. Fahrenheit 451. LitArchive. Available at: <https://litarchive.in.ua/451-hradus-za-farenheytom-rey-bredberi>

4. Dmytrenko, V. I. (2020). *Realii 2020 roku cherez pryzmu retseptsii romanu R. Bredberi «451 hradus za Farenheitom»* [The Realities of 2020 through the Prism of Reception of R. Bradbury's "Fahrenheit 451"]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka* [Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University], no. 3 (334), pp. 157–163.

5. Kravets, A. O. (2023). *Dukhovna dehradatsiia liudyny v umovakh nasyilstva – osnovna problema romaniv Reia Bredberi «451 hradus za Farenheitom» ta Yaroslava Melnyka «Masha, abo postfashyzm»* [The spiritual degradation of a person under conditions of violence is the main problem of Ray Bradbury's novel "Fahrenheit 451" and Yaroslav Melnyk's "Masha, or Postfascism"]. *Filolohichni studii* [Philological studies]. Poltava, no. 19, pp. 246–150.

6. Pavlov, V. I. & Lebediev, V. O. (2019). *Slovnnyk naibilsh uzhyvanykh terminiv z filosofii, lohiky, etyky, estetyky ta relihiieznavstva* [Dictionary of the most commonly used terms in philosophy, logic, ethics, aesthetics and religious studies]. Kharkiv, UkrDUZT Publ., 160 p.

7. Podhurska, I. O. & Koltasheva, D. O. *Typolohiia zhanriv khudozhnoi antyutopii* [Typology of genres of fictional anti-utopia]. *Modern and global methods of the development of scientific thought: materialy V Mizhnar. naukovo-prakt. CONF. (Florentsiia, 25–28 zhovt. 2022 r.)* [Modern and global methods of the development of scientific thought: materials of the V International scientific and practical conference (Florence, October 25-28, 2022)], pp. 456–458.

8. Raikhert, K. (2020). "Krytychna teoriia" Reia Bredberi v romani "451 hradus za Farenheitom" [Ray Bradbury's "Critical theory" in the novel "Fahrenheit 451"]. *Visnyk Lvivskoho Universytetu* [Bulletin of Lviv University]. Lviv, no. 29, pp. 139–146.

9. Taratuta, S. & Melnyk, T. (2022). *Roman R. Bredberi «451 hradus za Farenheitom» ta yoho ekranizatsiia: sproba komparatyvnoho analizu* [R. Bradbury's novel "Fahrenheit 451" and its adaptation: an attempt at comparative analysis]. *Visnyk ONU. Ser.: Filolohiia* [Bulletin of ONU. Ser.: Philology], vol. 27, no. 1 (25), pp. 55–62.

10. Tsokh, L. Y. (2011). *Antyutopiia: model zhanru* [Anti-utopia: a model of the genre]. *Mova i kultura* [Language and Culture], no. 14, vol. 3, pp. 257–264.

Objective. *The objective of the article is to characterize and define the genre features of anti-utopia in Ray Bradbury's "Fahrenheit 451".*

Methods. *The following scientific methods are used in the study: generalization and specification, systematization, aspect analysis, comparative and historical, contrastive and structural methods.*

Results. *The term "anti-utopia" has gone through many changes and clarifications, but even now it does not have an unambiguous definition. In literature, this concept is most often used to refer to a writer's own idea of a destroyed society. Anti-utopian works present themselves as the opposite worldview of utopia, that is, the author's skeptical view of the imperfection of civilization and the difficulties of building a perfect society. Anti-utopian literature reflects important issues of society and morality in the context of rapid technological progress and its negative impact on humanity. The works of anti-utopian authors continue to criticize the instability of the future of humanity and the importance of upholding the ideas of individual freedom, despite obstacles.*

In the course of the study, it is found that the novel "Fahrenheit 451" has genre features characteristic of anti-utopian literature. In his work, Ray Bradbury raises many important issues inherent in anti-utopian works, including criticism of the government, the inhumanity of society, the depiction of major events in the world of the future and the "warning" meaning of the novel, draws attention to the problem of humanity's dependence on the latest gadgets, and complete apathy towards knowledge, which appears here in the form of books. The evolution of the main character is most vividly presented here, who at the beginning of the novel seems to be "one of the" and at the end becomes a personality with his own ideas and a willingness to fight for them. However, the main meaning of the novel is still debatable.

Key words: *novel, anti-utopia, features, censorship, totalitarianism*